STOWARZYSZENIE
NA RZECZ WSPIERANIA
BIORÓŻNORODNOŚCI
M A T E C Z N I K

Referat prezentowany na konferencji
“O ochronie oraz użytkowaniu
zasobów naturalnych, puszczach,
lasach i ich mieszkańcach
Orzechowo Morskie 2019

Sytuacje konfliktowe z udziałem dziko żyjących zwierząt w terenach zurbanizowanych

Wierzbowska I.A.[1], Hędrzak M.[2], Lesiak M.[3]

http://4.bp.blogspot.com/

Dofinansowanie ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Niniejszy materiał został sfinansowany
ze środków Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść
odpowiada wyłącznie Stowarzyszenie na Rzecz
Wspierania Bioróżnorodności MATECZNIK
w Szczecinku.

Synurbizacja

- Dostosowanie się populacji/osobników gatunków dzikich zwierząt do specyficznych warunków miejskiego środowiska
- Zwierzęta wkraczające do miast wchodzą w kompromis z człowiekiem, przystosowują się do miejskich warunków (Luniak 2004)

Fot. M. Hędrzak

Nieprzewidziane konsekwencje?

Niektóre organizmy wykorzystały zachodzące zmiany w środowisku na swoją korzyść, przystosowując się do nowych warunków

http://www.oceanlight.com/spotlight.php?img=19431

http://www.funnyville.com/fv/pictures/scoke.shtml

Nowe gatunki mogą rozwijać się w warunkach miejskich

(Gehlbach 1996)

Dogodniejsze warunki klimatyczne

Dostępne zasoby pokarmowe

Zmniejszona liczba naturalnych drapieżników

Zwiększony przyrost

Zwiększona liczba gniazd i ostoi

Zwiększona przeżywalność

Skutki urbanizacji

http://www.google.pl/imgres?imgurl=http://bi.gazeta.pl/im/7/5224

http://www.funnyphotos.net.au/images/ducklings-crossing-a-road1.jpg
http://www.mylifestylediet.com/blog/latest-news/are-urban-wildlife-adopting-unhealthy-diets/

Zwierzęta w miastach

Skutki pozytywne

zwiększenie możliwości kontaktu człowieka z przyrodą

https://www.youtube.com/watch?v=J7f6s2g8C0I

Skutki negatywne

sytuacje konfliktowe

https://en.wikipedia.org/wiki/Human%E2%80%93wildlife_conflict

Zagrożenia bezpośrednie

http://blog.chaukhat.com/2010/10/pigeon-attack-on-boy.html

https://www.youtube.com/watch?v=fV1XL70Gvvs
https://www.dailymotion.com/video/x3cxfe5

Szkody komunikacyjne

http://thecomingcrisis.blogspot.com/2011/07/kill-50000-moose-to-curb-crashes.html
https://www.dot.ny.gov/e-zine/fall2008/safety

Ataki na zwierzęta domowe

Kuna domowa i lis, prowadzą oportunistyczny tryb życia, potrafią żyć w bardzo różnych środowiskach. Nie przeszkadza im obecność człowieka, a wręcz korzystają z terenów zurbanizowanych szukając pokarmu i miejsca schronienia.

Aktualności

Inwazja lisów na Warszawę. Zjadają nawet koty

Jakub Chełmiński 17 sierpnia 2011 | 08:00

Lisica zjada rybę ze stawu w Łazienkach królewskich (fot. Jakub Chełmiński)

Kobietę karmiącą aż dziesięć lisów strażnicy miejscy zauważyli zaledwie sto metrów od Wisłostrady.

W diecie lisów zdarzają się koty, świnki morskie, chomiki, króliki pozostawione w ogrodzie bez opieki (Soulsbury i in. 2010).

Zagrożenie epizootyczne

Zarażenie:

Kontakt bezpośredni: dokarmianie, „ratowanie”

Kontakt z odchodami

https://www.theguardian.com/environment/2019/sep/03/its-scary-wildlife-selfies-harming-animals-experts-warn
https://libarts.source.colostate.edu/how-to-keep-visitors-a-safe-distance-from-wildlife-in-national-parks/

(Piasecki 2006; Bocheński i in. 2013).

Choroby przenoszone przez niektóre ssaki

wścieklizna

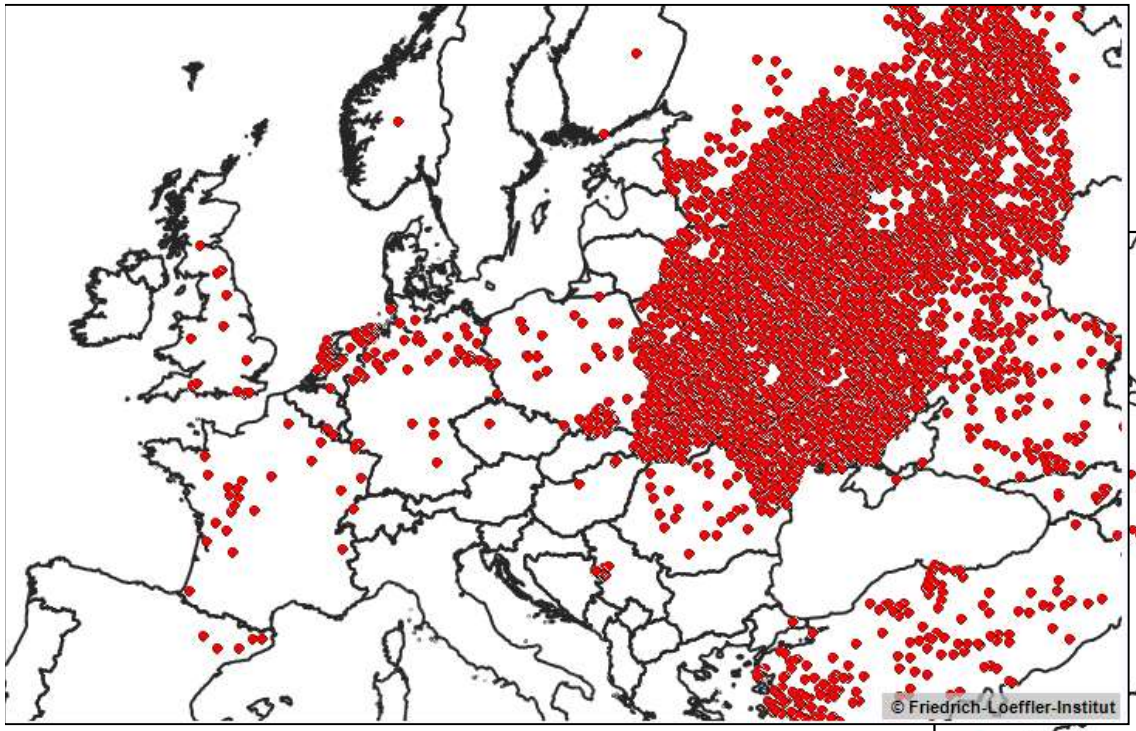

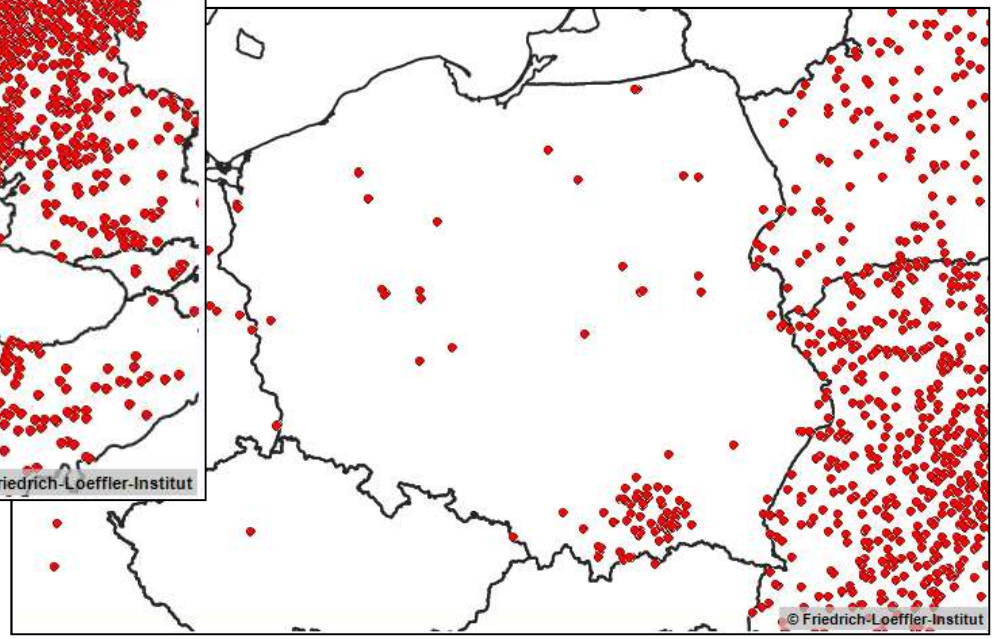

http://www.who-rabies-bulletin.org

Przypadki wścieklizny rejestrowane u zwierząt dzikich w latach 2015-2019

uszkodzenia domów, posesji,

zniszczenia ogrodzeń

szkody komunikacyjne,

Uszkodzenia mienia

uszkodzenie urządzeń technicznych

Uszkodzenia mienia publicznego i obszarów rekreacyjnych

zniszczenia dróg

Uszkodzenia domówi posesji

- Niszczenie ocieplenia w budynkach

✓ kuny
✓ popielice
✓ lisy

Kuny niszczą warstwę wełny mineralnej i folii izolacyjnej drążąc w nich i wygryzając korytarze i przejścia.
Samice wyścielają miękkimi materiałami gniazdo dla swoich młodych.
W dłuższej perspektywie - konieczność zrywania dachu i wymiany ocieplenia.

Uszkodzenia domów i posesji

- Za
✓ pt
pust

Prowadzi to do zanieczyszczania budynków materiałami na gniazda, ptasimi odchodami i piórami.

Uszkodzenia urządzeń technicznych

- wygryzanie maty izolacyjnej między komorą silnika a kabiną,
- niszczenie kabli w samochodach

✓ kuny

Pierwsze stwierdzenie: w Szwajcarii pod koniec lat 70. u.w.

W 1998 roku w Niemczech straty z tego tytułu oszacowano na wartość ok. 20 mln. EU w tym ok. 160.000 uszkodzonych samochodów (Herr i in. 2009)

(Wierzbowska i in. 2017)

Szkody w urządzeniach hydrotechnicznych

Sprawcą jest głównie bóbr, ale też piżmak

1/3

Bobry pokochały Warszawę. Gdzie żyją? [ZWIERZ W WIELKIM MIEŚCIE]

JACEK MARCZEWSKI

Bobry polubiły Warszawę

- Fakt, że bóbr występuje w centrach miast świadczy o tym, że przestał być wyznacznikiem czystości wód.
- O występowaniu bobrów w cieku decyduje raczej głębokość wody, o ile nie zawiera on substancji toksycznych (Tomek i Jamrozy 1994, Czech i Jermaczek 2005).

Dyskomfort psychiczny w spotkaniach ludzi ze zwierzętami dzikimi

- **Dużym koloniom ptasim towarzyszy wysoki poziom dźwięku.**

Zwierzęta na terenach miejskich w Polsce

- Brak przepisów prawnych
- Brak kontroli
- Brak wiarygodnych danych

- Coraz więcej skarg mieszkańców
- Coraz więcej szkód
- Coraz więcej sytuacji konfliktowych